

MATURITA 2024

EXTERNÁ ČASŤ

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU!**

- Test obsahuje **64 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **100 minút**.
- Pri riešení úloh budete striedavo používať dva druhy odpovedových hárkov:
  - Do odpovedového hárka č. 1 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s výberom odpovede. Pri týchto úlohách vyberte správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna.
  - Do odpovedového hárka č. 2 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s krátkou odpoveďou. Pri týchto úlohách správnu odpoveď napíšete do príslušného riadka odpovedového hárka. Krátku odpoveď tvorí jedno slovo alebo niekoľko slov.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**

Želáme vám veľa úspechov!

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn!

Ukážka 1

Ak beháte s hudbou, pohyb je efektívnejší a zrejme ste aj rýchlejší, naznačuje nový výskum

(upravené)

Nová štúdia o behu naznačuje, že čím viac sa pri pohybe sústredíme na to, ako ho vykonávame, tým je pre nás namáhavejší. Len čo však nájdeme určité rozptýlenie, vynaložené úsilie bude pre naše telo menej náročné – subjektívne aj objektívne. Tvrdia to vedci z Iránu a z USA, ktorí pracovali so skupinou 27 žien. Každá z [ ] absolvovala na bežeckom páse štyri behy, zakaždým so sústredením sa na niečo iné.

Pri zameraní sa na vlastný pohyb účastníčky výskumu pociťovali vyššiu námahu aj únavu. Keď pri rovnakom behu sledovali video, unavili sa menej. **Nešlo však len o subjektívny pocit. Nižšia únava sa priaznivo odzrkadlila aj na ukazovateľoch, ktoré počas behu mapovali stav organizmu. Napríklad na nižších hodnotách laktátu či efektívnejšej spotrebe kyslíka.**

Záver výskumu sú v protiklade s tým, čo tréneri často odporúčajú začínajúcim bežcom. Kázu im, aby sa sústredili na správne dýchanie, vnímali údery srdca a kontrolovali prácu nôh. Zdá sa však, že to môže byť kontraproduktívne.

Štúdia by mohla byť aj podporným dôkazom pre takzvanú hypotézu obmedzenej akcie. Ide o teóriu, ktorá naznačuje, že v prípade, ak naše telo vykonáva naučený pohyb podvedome, je pri tejto činnosti efektívnejšie, ako keď telo vedome kontrolujeme.

Peter Kováč, 16. 11. 2021, dennikn.sk

01 Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1?

- (A) Človek, ktorý sa pri vykonávaní pohybovej aktivity zameriava na svoju techniku pohybu, býva vyčerpanejší.
- (B) Športoví tréneri odporúčajú profesionálnym bežcom zamerať sa na efektívnu spotrebu kyslíka a kontrolu pohybu.
- (C) Tvrdenie, že bežci využívajúci pri pohybe isté rozptýlenie vynaložia menšie úsilie, je čisto subjektívne.
- (D) Výsledky výskumu, ktorý sa uskutočnil na vzorke 27 žien, sú v rozpore s teóriou obmedzenej akcie.

02 Hlavnou funkciou ukážky 1 je

- (A) pôsobiť na čitateľskú verejnosť esteticky.
- (B) nabádať čitateľa k zdravému životnému štýlu.
- (C) komunikovať s odbornou verejnosťou.
- (D) oboznámiť čitateľa so zaujímavými skutočnosťami.

03 V ktorej možnosti je správny prepis číslovky zo slovného spojenia *so skupinou 27 žien* z ukážky 1?

- (A) dvadsiatich siedmich
- (B) dvadsiatichsiedmich
- (C) dvadsiatich siedmich
- (D) dvadsať sedem

04 Čo majú spoločné zvýraznené slová z nasledujúceho súvetia?

*Kážu im, aby sa sústredili na správne dýchanie, vnímali údery **srdca** a kontrolovali prácu **nôh**.*

- (A) Patria k plnovýznamovým neohybným slovám.
- (B) Majú rovnaké všetky morfológické kategórie.
- (C) Zastávajú funkciu rovnakého vetného člena.
- (D) Sú to hlavné vetné členy v danej vete súvetia.

05 V ktorej možnosti dochádza vo všetkých slovách k znelostnej asimilácii/spodobovaniu?

- (A) *organizmu, vyššia, obmedzenej*
- (B) *vedci, vlastný, absolvovala*
- (C) *nižšia, podvedome, pravda*
- (D) *takzvanú, však, vášho*

06 Napíšte gramaticky a pravopisne správny tvar slova *dobrovoľníčka*, ktorý patrí na zakryté miesto v ukážke 1.

07 Napíšte názov slovného druhu podčiarknutého slova ukážky 1.

08 Vypíšte zo zvýrazneného textu ukážky 1 slovo cudzieho pôvodu, ktorého lexikálny význam je: vedecky podložený, ale ešte definitívne nedokázaný názor/predpoklad/domnienka.

Ukážka 2

– *Drak sa vracia*

(úryvok, upravené)

[...]

Dnes vedela, za toľký čas rozležalo sa jej to v hlave, že on jej vlastne nikdy nepatril, pretože nepatril nikomu. Bol vždy sám. Sám proti všetkým, proti nej i proti sebe samému. Ak si niekto mohol robiť nárok na neho, mohol to byť len sám belzebub, vládca pekiel. Len on sám bol svedkom všetkých tých skutkov a myšlienok, čo privodili nešťastie na celú dedinu.

*Lebo že sa stal nešťastím dediny, bolo už celkom isté. Ohne, povodne, hlad a choroby sprevádzali jeho kroky a boli pamiatkou na jeho prítomnosť. **Tak aspoň usúdila dedina a taká musela byť pravda. Ved' nikto ani poriadne nevedel, kde sa tu vzal a odkiaľ prišiel. Starý Lepiš Madlušovie našiel ho vraj pred rokmi povyše Boce, keď sa vracal cez Čertovicu z jarmoku v Brezne. Lepiš bol už vtedy napoly slepý, ale jeho kôň, kôň, ktorý bol múdrejší ako teplický richtár, zastal vraj vtedy sám od seba na ceste a nepohol sa, kým gazda nezišiel z voza a nenahmatal podľa hlasu v tme vedľa cesty uzímené, drobné tielko.***

Nik nevie, ako vtedy starý Lepiš kalkuloval, jedni vravia, že si chcel iba vychovať z chlapca opatrovníka, iní tvrdia, že vedľa decka našiel i plný mešec dukátov. Dost' na tom, stihol ho ešte vyučiť svojmu remeslu a v dedine sa o ňom dozvedeli až potom, keď už bol hrnčiar načisto slepý a keď ho chlapča vodilo za ruku do krčmy a do sklepa.

09 Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 2?

- (A) Ľudia zabraňovali Drakovi vrátiť sa.
- (B) Ľudia odsudzovali Draka za inakosť.
- (C) Starý Lepiš zatajil Drakov pôvod.
- (D) Starý Lepiš bol vypočítavý človek.

10 Ktorá myšlienka nesúvisí s vyznením celého diela *Drak sa vracia*?

- (A) Najmocnejším preludom je verejná mienka – nikto presne nevie, kto ju vytvára, nikto ju nikdy osobne nepoznal, ale mnohí sa ňou nechajú utláčať.
- (B) Ľudia niekedy z pravdy uznávajú málo, z verejnej mienky mnoho.
- (C) Netreba sa báť tých, ktorí majú iný názor, ale tých, ktorí iný názor majú, ale sú príliš zbabelí na to, aby ho vyslovili.
- (D) Netráp sa pre mienku ľudí, ak máš svoju predstavu o živote.

11 Ktoré tvrdenie o ukážke 2 je pravdivé?

- (A) Nenachádza sa v nej pásmo postáv.
- (B) Z hľadiska vnútornej kompozície ide o vyvrcholenie.
- (C) Nenachádza sa v nej pásmo rozprávača.
- (D) Z hľadiska vnútornej kompozície ide o obrat.

12 V ktorej možnosti je uvedený znak literárneho smeru, do ktorého zaraďujeme dielo *Drak sa vracia*?

- (A) Typická pre tento literárny smer je kombinácia viazanej a neviazanej reči.
- (B) V dielach tohto literárneho smeru sa vyskytujú rozprávkové motívy.
- (C) Typické pre tento literárny smer je oslavovanie súdobého režimu.
- (D) V dielach tohto literárneho smeru sa uplatňujú postupy a prvky drámy.

13 Kto je autorom diela *Drak sa vracia*?

- (A) Milo Urban
- (B) Dobroslav Chrobák
- (C) Peter Jilemnický
- (D) Ladislav Mňačko

14 Pomenujte jednoslovným literárnovedným termínom zvýraznený umelecký prostriedok v nasledujúcej vete.

*Tak aspoň **usúdila dedina**.*

15 Vypíšte zo zvýraznenej časti ukážky 2 jedno neohybné slovo, ktorým sa naznačuje, že ide o reprodukciu výpovede niekoho iného.

16 Doplníte chýbajúcu časť jazykovedného termínu do nasledujúcej vety.

V druhej polovici ukážky 2 dominuje   slohový postup.

Ukážka 3

Umberto Eco – Meno ruže

(úryvok, upravené)

„Uhádol si. Nechcel som, aby Malachiáš zomrel. Povedal som mu, aby stoj čo stoj knihu našiel a aby ju doniesol sem, ale aby ju neotváral. Povedal som mu, že má silu tisícich škorpiónov. Ale ten **blázon** prvýkrát chcel konať na vlastnú päsť. Nechcel som jeho smrť, bol verným vykonávateľom mojich príkazov. Ale nehovor mi, čo vieš, ja viem, že to vieš. Nechcem živiť tvoju pýchu, na to si celkom stačíš ty sám. Dnes predpoludním som v skriptóriu počul, ako sa pýtaš Benedikta na Coena Cypriani. Bol si veľmi blízko k pravde. Nevieť, ako si prišiel na tajomstvo zrkadla, ale keď som sa od opáta dozvedel, že si sa pred ním zmienil o finis Africae, bol som si istý, že sem čoskoro prídeš. Preto som ťa čakal. A teraz mi povedz, čo vlastne chceš.“

„Chcem vidieť,“ povedal Viliam, „posledný rukopis toho zväzku, v ktorom je jeden text arabský, jeden sýrsky a jeden výklad alebo prepis Coena Cypriani. Chcem vidieť tú grécku kópiu napísanú na plátennom pergamene, čiže papieri, ktorý bol vtedy ešte veľmi vzácny a vyrábala sa práve v Silose, neďaleko tvojho rodného Burgosu.“

Vysvetlivky:

skriptórium – stredoveká pisárska dielňa v kláštorech alebo v školách

17 Z ukážky 3 vyplýva, že Viliam hľadá

- (A) trojzväzkovú knihu s názvom Coena Cypriani.
- (B) tajomnú knihu s tromi originálnymi rukopismi.
- (C) text napísaný na siloskom pergamene.
- (D) prepis arabského a sýrskeho textu.

18 Viliamov spoločník v rozhovore v ukážke 3 bol s najväčšou pravdepodobnosťou

- (A) Malachiášov nadriadený.
- (B) Malachiášov vrah.
- (C) Viliamov nadriadený.
- (D) Viliamov konkurent.

19 Texty o textoch, fragmentárnosť, prelínanie žánrov a záhada sú znaky typické pre

- (A) postmodernú literatúru.
- (B) surrealistické diela.
- (C) naturalistickú literatúru.
- (D) expresionistické diela.

20 V ktorej možnosti sa nachádza hyperbola z ukážky 3?

- (A) *živiť tvoju pýchu*
- (B) *konať na vlastnú päsť*
- (C) *má silu tisícich škorpiónov*
- (D) *bol si veľmi blízko k pravde*

21 Zvýraznené slovo *blázon* je v kontexte ukážky 3

- (A) zastaraným slovom.
- (B) expresívnym slovom.
- (C) vulgárnym slovom.
- (D) neutrálnym slovom.

22 Vypíšte z prvej priamej reči v ukážke 3 jednu nesklonnú číslovku.

23 Napíšte gramaticky a pravopisne správny tvar genitívu plurálu slova *kópia*.

24 Napíšte skloňovací vzor zvýrazneného slova v nasledujúcej vete.

*Dnes predpoludním som v **skriptóriu** počul...*

Ukážka 4

Ivan Bukovčan – Kým kohút nezaspieva

(úryvok, upravené)

PRVÉ DEJSTVO

Siedmy výstup – Fischl a predošlí

(Do svetla konečne vkročí starší človek, akoby v smútku; čierny kabát, čierny klobúk, plstené čierne topánky, tmavé rukavice; ten klobúk takmer nikdy nesníma z hlavy.)

PANI (užasnuto): *Pán Fischl... vy?!*

FISCHL: *Dobry večer, pán učiteľ. (Podáva ruky.) Ruky bozkávam, milostivá pani. (Srdečne starcovi.) Dobry večer, pán Terezčák!*

ŠUSTEK: *Preboha – nemáte cigaretu?*

FISCHL (zdvorilo): *Pre vás, pán doktor, vždycky. (Vytiahne tabatierku.) Aj vy ste mali... ten pech?*

ŠUSTEK: *Už som sa ponáhlal na stanicu a vtedy ma... (Nervózne si berie cigaretu.) Môžem ešte jednu...?*

FISCHL: *Nech sa páči, koľko chcete.*

ONDREJ (napäto): *A vás... vás chytili až teraz?*

FISCHL: *Mňa...? Totiž... (Pauza.) Mňa sem poslali.*

ONDREJ: *Tak vy nie ste... (Sklamaný.) Ten jedenásty?*

FISCHL (Tomkovi): *Pán učiteľ, veliteľ mesta major von Lucas ma požiadal o... istú službu. Najprv som odmietol, no potom... (Zaváha, hryzie si peru.)*

TOMKO (čaká): *Počúvam, pán Fischl.*

FISCHL (zdráhavo): *Keď som sa dozvedel, ktoré osoby boli zaistené...*

ŠUSTEK: *Zaistené...?*

FISCHL: *... respektíve zadržané, potom som už súhlasil, že... no, že sa stanem akýmsi prostredníkom medzi vami.*

TOMKO: *Vidíte...? (Všetkým povzbudivo.) Nevraavel som, že sa to vysvetlí?*

FISCHL: *Musím vás, bohužiaľ, informovať o smutnej udalosti... o zákernej vražde, ktorej obeťou sa dnes večer stal...*

BABICA: *Ten vojak...? To už vieme, pán Fischl!*

25 Ktorá replika z ukážky 4 naznačuje empatický postoj postavy? (*empatia* – schopnosť vcítiť sa do duševných pochodov druhého)

- (A) ŠUSTEK: *Preboha – nemáte cigaretu?*
- (B) BABICA: *Ten vojak...? To už vieme, pán Fischl!*
- (C) ONDREJ: *Tak vy nie ste... (Sklamaný.) Ten jedenásty?*
- (D) TOMKO: *Vidíte...? (Všetkým povzbudivo.) Nevraavel som, že sa to vysvetlí?*

26 V diele *Kým kohút nezaspieva* dominujú prvky

- (A) nadrealizmu.
- (B) existencializmu.
- (C) naturizmu.
- (D) impresionizmu.

27 Názov diela *Kým kohút nezaspieva* je odkazom na

- (A) biblický text.
- (B) slovenské príslovie.
- (C) antickú bájku.
- (D) hrdinský epos.

28 Bukovčan zvýraznenú scénickú poznámku neadresoval

- (A) kostymérkam.
- (B) divákovi.
- (C) režisérovi.
- (D) hercovi.

29 Ktoré tvrdenie o diele *Kým kohút nezaspieva* je pravdivé?

- (A) Inscenáciu tejto divadelnej hry realizuje činoherný súbor.
- (B) Dielo ako celok zaraďujeme k tragikomédiám.
- (C) Dielo ako celok zaraďujeme do absurdnej drámy.
- (D) Inscenáciu tejto divadelnej hry realizuje kabaretný súbor.

30 Ktorá postava z ukážky 4 chýbala v šiestom výstupe prvého dejstva?

31 Pomenujte syntaktickú konštrukciu, ktorá je v nasledujúcej vete čiarkou odčlenená od pozdravu.

Ruky bozkávam, milostivá pani.

32 Napíšte počet osôb zadržaných pre vraždu vojaka v diele *Kým kohút nezaspieva*.

Ukážka 5

Tatjana Lehenová – Vybraná spoločnosť

*Dostala som chuť
na **malý** spoločenský večer;
len pre vybranú spoločnosť.
Na dvere veším cedulky:*

Nerušit!

*Nie sme doma,
spíme a maľujeme!*

Zatvorené pre všetkých!

*Už sa teším, ako si zapálím sviečku,
pustím hudbu celkom tichučko,
nalejem pohár červeného
a s knižkou,
položenou len tak ledabolo pri ruke,
začnem rozhovor s pozvanými –
obrátená do seba.*

- 33** Žena v básni z ukážky 5
- (A) vyhľadáva dobrú spoločnosť.
  - (B) organizuje večierok pre známych.
  - (C) strávi večer osamote.
  - (D) sa venuje maľovaniu.

- 34** Zvýraznené slovo *malý* možno pri zachovaní vyznenia básne z ukážky 5 nahradiť slovom
- (A) útly.
  - (B) komorný.
  - (C) drobný.
  - (D) banálny.

- 35** *Vybranú spoločnosť* v ukážke 5 predstavujú
- (A) pozvaní blízki.
  - (B) hudba a čítanie.
  - (C) prítomie a poézia.
  - (D) vlastné myšlienky.

36 Ktoré tvrdenie o ukážke 5 je pravdivé?

- (A) Predstavuje básnické pásmo.
- (B) Je v nej dôsledne dodržaný rytmicko-syntaktický paralelizmus.
- (C) Je organizovaná stroficky.
- (D) Obsahuje anaforu a inotaj.

37 Čím je posledný verš ukážky 5 z významového hľadiska?

- (A) motívom diela
- (B) pointou básne
- (C) témou básne
- (D) rozuzlením deja

38 Doplňte do nasledujúcej vety správny jazykovedný termín.

Pomlčka v závere ukážky 5 signalizuje recitátorovi prestávku/pauzu.

39 Napíšte jednoslovný literárnovedný termín pomenúvajúci literárny druh ukážky 5.

40 Napíšte názov verša/veršového systému využitého v ukážke 5.

Ukážka 6

Karl Vocelka – Habsburgovci v dejinách

(úryvok, upravené)

Aké stopy zanechal dvor Habsburgovcov v obchodnom svete mesta Viedeň?

Vďaka zásobovaniu dvora boli mnohí majitelia podnikov vyznamenaní titulom c. a k. dvorný dodávateľ; niektoré z nich, ako kaviareň Demel alebo hotel a reštaurácia Sacher, sa stali nostalgickými atrakciami.

Dvor vo Viedni bol nielen panovnícke centrum a od 18. storočia najmä byrokratický veľkopodnik, ale aj miesto, kde sa spotrebovalo veľké množstvo tovaru. Napríklad denne sa pripravovalo 500 porcií raňajok a obed pre 2000 zamestnancov dvora. Preto bola s dvorom hospodársky úzko spojená veľká skupina Viedenčanov a osôb zo širokého okolia. Od roku 1782 sa pre týchto ľudí používal titul cisársko-kráľovský dodávateľ, od roku 1867 sa nazývali c. a k. dvornými dodávateľmi. Boli to obchodníci a podnikatelia so zvláštnou cisárskou výsadou. Smeli dodávať na cisársky dvor a túto činnosť aj verejne oznamovať, čo pre každý taký podnik znamenalo istý druh „pečate kvality“. Iba vo Viedni bolo viac ako 500 dvorných dodávateľov, okrem toho mali tento titul aj mnohé podniky v Ischli, Budapešti, v Karlových Varoch alebo v Prahe, ako aj v zahraničí (dokonca v krajinách ako Brazília, Egypt a Japonsko). Na konci monarchie bolo už 1223 dvorných dodávateľov. Skupiny týchto vyznamenaných dodávateľov sa nachádzali vo všetkých odvetviach a pri prechádzke viedenským vnútorným mestom sa nájde ešte veľa firemných štítov, ktoré na to poukazujú.

41 Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 6?

- (A) Názov c. a k. dvorný dodávateľ mohli používať držitelia ocenenia kvality.
- (B) Názov c. a k. dvorný dodávateľ mohli používať hlavne viedenský podnikatelia.
- (C) Významní dodávatelia panovníckeho dvora boli aj z potravinárskeho odvetvia.
- (D) Významnými dodávateľmi panovníckeho dvora boli výrobcovia vývesných štítov.

42 V čase vzniku titulu *cisársko-kráľovský dodávateľ* sa na území Slovenska rozvíjala

- (A) romantická literatúra.
- (B) renesančná literatúra.
- (C) klasicistická literatúra.
- (D) baroková literatúra.

43 V ktorej možnosti platia obidva znaky pre text ukážky 6?

- (A) rečnicke prvky, vedecká parafráza
- (B) monotematickosť, nesúvislý text
- (C) množstvo údajov, súvislý text
- (D) obraznosť, vedecká citácia

44 Slovo *dodávateľ*

- (A) vzniklo kombináciou skladania a odvodzovania.
- (B) vzniklo prenesením základného významu slova.
- (C) obsahuje tri slovotvorné základy.
- (D) obsahuje slovotvornú predponu a príponu.

45 V ktorej možnosti je gramaticky a pravopisne správny tvar vzťahového prídavného mena?

- (A) portréty habsburských panovníkov
- (B) portréty Habsburských panovníkov
- (C) portréty habsburgských panovníkov
- (D) portréty Habsburgských panovníkov

46 Napíšte gramaticky a pravopisne správne obyvateľské meno mužského obyvateľa Prahy.

47 Koľko slovesných podstatných mien sa nachádza v podčiarknutej časti ukážky 6?

48 Pomenujte z hľadiska vonkajšej kompozície textu podčiarknutú časť ukážky 6.

Ukážka 7

TEXT A

Inzerát pridaný 10. 03. 2024:

Cestovná kancelária Vodný raj hľadá animátorov do vodáckych letných táborov!

Oblubuješ prácu s deťmi a mládežou, leto a vodu, oplývaš technickým a IT nadaním, fyzickou zdatnosťou a dochvilnosťou; máš skúsenosti z detských letných táborov, ukončené vzdelanie pedagogického, resp. psychologického zamerania a chceš si zarobiť 30 €/deň?

Pošli žiadosť, CV a [redacted] na: leto2024@vodny-raj.com a my sa určite ozveme!

TEXT B

Ondrej Tóth, č. d. 823, 930 31 Dobrohošť, tel.: 0901 123 456, e-mail: ondrototh@mejl.sk

Cestovná kancelária Vodný raj

Letná 40

831 03 Bratislava

Dobrohošť 12. 3. 2024

Vec: Žiadosť o brigádnickú prácu študenta

Na základe Vášho inzerátu z 10. marca 2024 Vás žiadam o prijatie na brigádnickú pozíciu animátor v detskom letnom tábore.

Ponuka Vašej cestovnej kancelárie ma veľmi oslovila, keďže navštevujem 3. ročník strednej školy – pedagogickej a sociálnej akadémie – odbor animátor voľného času. Absolvoval som povinnú odbornú prax v školskom klube detí a v škôlke a mám aj skúsenosti so spoluorganizovaním projektu kurzov plávania batoliat. Aktívne sa venujem tenisu, plaveckému a vodáckemu športu. Na úrovni B1 ovládam anglický jazyk, dorozumiem sa aj po maďarsky a po taliansky. Medzi moje záľuby patrí hra na gitare a klavíri, rád spievam a pozerám filmy.

V prílohe posiadam svoj [redacted] životopis, ostatné informácie rád doplním na osobnom pohovore.

Za kladné vybavenie žiadosti Vám vopred ďakujem.

S úctou

Ondrej Tóth

49 Ktorú podmienku CK Vodný raj Ondrej na základe ukážky 7 pravdepodobne spĺňa?

- (A) Ukončené pedagogické vzdelanie.
- (B) Skúsenosti z letných táborov.
- (C) Dochvilnosť, technické zručnosti.
- (D) Dobrá telesná kondícia.

50 Ktorá možnosť patrí na zakryté miesto v texte A?

- (A) motivačný list
- (B) lekársku správu
- (C) cielený rozhovor
- (D) správu o výsledku projektu

51 Taliančina patrí do rovnakej jazykovej skupiny indoeurópskych jazykov ako

- (A) dánčina.
- (B) nemčina.
- (C) rumunčina.
- (D) bulharčina.

52 V ktorej možnosti sa nachádza vokalizovaná predložka?

- (A) *za kladné vybavenie*
- (B) *na osobnom pohovore*
- (C) *dorozumiem sa aj po maďarsky*
- (D) *skúsenosti so spoluorganizovaním*

53 Text B patrí do tej istej skupiny slohových útvarov/žánrov ako

- (A) prívet.
- (B) výklad.
- (C) recenzia.
- (D) reklamácia.

54 Ktorý typ životopisu tvorí prílohu Ondrejovej žiadosti? Doplňte do nasledujúcej vety správne slovo.

V prílohe posielam svoj [ ] životopis.

55 Nahradte zvýraznené slovo v texte B združeným pomenovaním.

56 Do ktorého jazykového štýlu patrí text B?

Ukážka 8

Johann Wolfgang Goethe – Utrpenie mladého Werthera

(úryvok, upravené)

16. júna

Prečo Ti nepíšem? – Spytuješ sa, hoci patíš k učeným ľuďom. Mal si uhádnuť, že sa mám dobre a že... Slovom, nadviazal som známost', ktorá mi hlbšie zasiahla srdce. Mám... ja neviem.

Bude ťažké vyrozprávať Ti poporiadku, ako sa stalo, že som spoznal jednu z najroztomilejších stvoričiek. Teším sa tomu a som šťastný, a preto asi nebudem vedieť všetko pravdivo opísať.

Poznal som anjela! – Fúj! Ved' to vraví každý o svojej vyvolenej, všakver? A predsa nie som schopný napísať Ti, aká je dokonalá a prečo je dokonalá; slovom, celkom mi zaujala myseľ.

Taká čistá duša a taký um, toľká dobrota a taká rozhodnosť a taká vyrovnanosť v každodennom živote a v práci!

To všetko, čo Ti tu o nej vravím, sú nesmierne, hlúpe táraniny, úbohé abstraktnosti, ktoré nevystihujú ani jedinú črtu jej bytosti. Nabudúce... Nie nabudúce, hneď teraz Ti to chcem vyrozprávať. Ak to nespravím teraz, nestane sa to nikdy. Lebo, medzi nami, odvtedy, čo som začal písať, chcel som už tri razy položiť pero, dať si osedlať koňa a rozbehnúť sa za ňou. A hoci som sa dnes ráno zaprisahal, že k nej nepôjdem, podchvíľou pristupujem k obloku, aby som pozrel, ako vysoko je ešte slnce.

57 Vo zvýraznenej časti ukážky 8 prevládajú prvky

- (A) opisu.
- (B) výkladu.
- (C) charakteristiky.
- (D) úvahy.

58 Ktoré tvrdenie o Wertherovi vyplýva z ukážky 8?

- (A) Prežíva neopätovanú lásku.
- (B) Je nešťastne zamilovaný.
- (C) Vyjadruje obdiv dievčine.
- (D) Výstižne opisuje dievčinu.

59 V slovnom spojení *jednu z najroztomilejších stvoričiek* sa nachádza

- (A) zvukomaľba.
- (B) nonsens.
- (C) symbol.
- (D) zdobnenina.

60 V ktorej časti ukážky 8 priznáva Werther vlastnú neobjektívnosť?

- (A) *Prečo ti nepíšem? – Spytuješ sa, hoci patriš k učeným ľuďom. Mal si uhádnuť, že sa mám dobre a že... Slovom, nadviazal som známosť, ktorá mi hlbšie zasiahla srdce.*
- (B) *Bude ťažké vyrozprávať Ti poporiadku, ako sa stalo, že som spoznal jednu z najroztomilejších stvoričiek. Teším sa tomu a som šťastný, a preto asi nebudem vedieť všetko pravdivo opísať.*
- (C) *Taká čistá duša a taký um, toľká dobrota a taká rozhodnosť a taká vyrovnanosť v každodennom živote a v práci!*
- (D) *A hoci som sa dnes ráno zaprisahal, že k nej nepôjdem, podchvíľou pristupujem k obloku, aby som pozrel, ako vysoko je ešte slnce.*

61 Ktorý typ priraďovacieho súvetia predstavuje nasledujúca veta?

Teším sa tomu a som šťastný.

- (A) odporovacie
(B) vylučovacie
(C) zlučovacie
(D) stupňovacie

62 Koľko určovacích vetných skladov sa nachádza v nasledujúcej vete?

Celkom mi zaujala myseľ.

63 Vypíšte zo zvýraznenej časti ukážky 8 jedno básnické slovo.

64 Doplníte do nasledujúcej vety prvú časť literárnovedného termínu pomenúvajúceho typ rozprávača.

V ukážke 8 sa uplatnil   rozprávač.

Použitá literatúra

Zoznam knižných zdrojov:

DVOŘÁK, K.: *Čítanka pre 3. ročník gymnázia a stredných odborných škôl*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o., 2011, s. 51 – 52. ISBN 978-80-10-02022-5.

ECO, U.: *Meno ruže*. Bratislava: Petit Press, 2004, s. 506. ISBN 80-7145-459-1.

Kol.: *Čítame zo slovenskej literatúry III*. Bratislava – SPN, 2000, s. 325. ISBN 80-89222-08-0.

GOETHE, J. W.: *Utrpenie mladého Werthera*. Bratislava: Tatran, 1979, s. 25.

VOCELKA, K.: *Habsburgovci v dejinách*. IKAR, 2015, s. 222. ISBN 978-80-551-4301-9.

Zoznam internetových zdrojov:

Ak beháte s hudbou, pohyb je efektívnejší a zrejme ste aj rýchlejší, naznačuje nový výskum.

In Denník N, 16. 11. 2021. Dostupné na: <https://dennikn.sk/2611822/ak-behate-s-hudbou-pohyb-je-efektivnejsi-a-zrejme-ste-aj-rychlejsi-naznacuje-novy-vyskum/?ref=list> [citované 17. 11. 2021]

Drak sa vracia. Dostupné na: https://zlatyfond.sme.sk/dielo/3080/███_Drak-sa-vracia/2 [citované 15. 10. 2021]

Texty ukážok boli z didaktických dôvodov gramaticky, štylisticky alebo pravopisne upravené.

Pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka

Odpovedové hárky budú skenované, nesmú sa kopírovať, krčiť ani prehýbať.
Aby skener vedel prečítať vaše odpovede, musíte dodržať nasledujúce pokyny:

- Píšte perom s čiernou alebo modrou náplňou. Nepoužívajte tradičné plniace perá, veľmi tenko píšuče perá, obyčajné ceruzky ani pentelky.

- Riešenia **úloh s výberom odpovede** zapisujte krížikom .

- Správne zaznačenie odpovede (C)
A B C D

- Nesprávne zaznačenie odpovede (C)
A B C D

A B C D

- V prípade chybného vyplnenia údajov alebo odpovedí postupujte podľa nasledujúcich pokynov.
V žiadnom prípade nepoužívajte nový odpovedový hárak.

- Keď sa pomýlite alebo neskôr zmeníte názor, úplne zaplňte políčko s nesprávnym krížikom a urobte nový krížik.

A B C D

- Ak náhodou znovu zmeníte názor a chcete zaznačiť pôvodnú odpoveď, urobte krížiky do všetkých políčok a zaplnené políčko dajte do krúžku.

A B C D

- Odpovede na **úlohy s krátkou odpoveďou** napíšte do príslušného poľa odpovedového hárka čitateľne písaným alebo tlačným písmom. Pri použití tlačného písma **rozlišujte veľké a malé písmená**.

Neotvárajte test, pokiaľ nedostanete pokyn!